

GIDEON

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Hebreeuwse naam: 'iemand die neervelt', 'houwdegen', 'krijgsman', 'strijder'; ook wel verklaard als 'met afgekapte hand'

Gideon Rechter, Opra, Israël; † ca 1200 v.Chr.; feest 1 (tot 1969) & 26 september.

Over Gideon horen we in het Oudtestamentische bijbelboek Rechters (of Richteren: hoofdstuk 06-08). Hij woonde in Opra, behoorde tot de stam Manasse en was de zoon van Joas. In die tijd had het gebied waar hij woonde te lijden onder de invallen van het buurvolk, de Midjanieten.

Op een dag is Gideon bezig tarwe uit te kloppen. Hij heeft zich verborgen in een perskuip uit angst voor de Midjanieten. Daar wordt hij opgezocht door een engel met de woorden: "De Heer is met je, dappere held." Waarop Gideon antwoordt: "Als de Heer met ons is, waarom overkomen ons dan al die rampen? Waar blijft God met de wonderen waarover onze voorouders vertellen?" De engel antwoordt dat hij juist gekomen is om Gideon op te roepen tot de strijd tegen de vijand. Gideon antwoordt: "Hoe kan dat? Ik ben de jongste van de hele familie, en mijn familie is de armste van heel Israël." Hij krijgt hetzelfde antwoord als Mozes destijds: "Ik zal met je zijn." Daarop brengt Gideon een offer. Vervolgens vervangt hij het Baälaltaar door een altaar voor JHWH.

Als de Midjanieten en hun bondgenoten tegen Israël optrekken, richt Gideon zich tot JHWH: "Als U meent wat U zegt en mij hebt uitgekozen Israël van de Midjanieten te bevrijden, wilt U dat dan met een teken bevestigen. Ik leg hier een geitenvacht neer. Laat alleen die vacht nat worden van dauw en de grond eromheen droog blijven." Dat gebeurt inderdaad. Hij vraagt nog om een tweede teken: "Laat nu de vacht als enige droog blijven, en de rest nat zijn van dauw." Ook dat gebeurt. Dan maakt Gideon zich klaar voor de strijd. Maar JHWH zegt dat het leger veel te groot is. Als het de overwinning zal binnenhalen, zal het zich kunnen beroemen op eigen kracht, terwijl het duidelijk moet zijn dat JHWH er de hand in heeft. Dan volgt de beroemde scène waarin het leger uitgedund wordt. JHWH zegt: "Deel aan uw mannen het volgende mee: Ieder die bang of angstig is, mag naar huis terugkeren."

Tweëntwintigduizend mannen trekken zich terug. Er blijven er nog tienduizend over. Daarop zegt JHWH tot Gideon: "Nog is het leger te talrijk. Laat de mannen naar het water gaan; daar zal Ik ze voor u schiften. Je moet de mannen die het water als honden opslurpen, scheiden van degenen die bij het drinken op hun knieën gaan zitten." Er zijn er driehonderd die met de hand aan de mond het water opslurpen. Alle anderen zijn bij het drinken op hun knieën gaan zitten. Dan zegt JHWH tot Gideon: "Met de driehonderd man die het water hebben opgeslurpt zal Ik je bevrijden en de Midjanieten aan je overleveren."

Dan volgt het verhaal van de overwinning. Midden in de nacht mobiliseert Gideon zijn mannen. Hij verdeelt ze in drie groepen van honderd. Aan iedere soldaat geeft hij een bazuin en een lege kruik met een toorts erin. Ze sluipen naar het vijandelijke kamp en beginnen op hun bazuinen te blazen en de kruiken stuk te slaan onder het roepen van de kreet: "Te wapen. Voor JHWH en Gideon!" Verder doen ze niets. In het kamp breekt paniek uit. In iedere nachtelijke schim ziet men een vijand. Zo moorden de vijandelijke soldaten elkaar uit. Wat overblijft vlucht de bergen in.

Zo verlost JHWH door de hand van Gideon Israël van de plaag der Midjanieten. Gideon was veertig jaar rechter over Israël. Na zijn dood werd hij begraven in Opra.

Sinds de 12^e eeuw geldt het wonder van het vlies dat droog bleef, terwijl alles eromheen nat was van dauw, als een voorafbeelding van Maria's maagdelijkheid. In het oude Martyrologium (Martelarenboek) stond hij met Jozua op 1 september. Het recent in het Vaticaan uitgegeven Martyrologium heeft hem verplaatst naar 26 september.